І чужому научайтесь, Й свого не цурайтесь... Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXVII. Ч. 128. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 7-го ЛИПНЯ 1960 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JULY 7, 1960 No. 128. VOL. LXVII.

СЕНАТОР ДЖАНСОН ОФІЦІЙНО ЗГОЛОСИВ СВОЮ КАНДИДАТУРУ

ВІРИТЬ В ПЕРЕМОГУ ПІД ЧАС ТРЕТЬОГО ГОЛОСУВАННЯ

Провідник демократів в Сенаті Линдон Б. Джансон з Тексасу дякує за овацію, з якою учасники пресової конференції прийняли його повідомлення про те, що він кандидуватиме на президентську номінацію під час демократичної конвенції.

Вашинґтон. — Провідник демократичної більшости в Сенаті сенатор Линдон Б. Джансон 5-го липня на пресовій конференції, передаваній через телевізію, офіційно зголосив свою кандидатуру на номінацію на кандидата на президента. Він казав, що вже в першому голосуванні на Конвенції матиме більше як 500 голосів, а Кеннеді дістане в першому голосуванні менше як 600 голосів. На думку Джансона, в третьому голосуванні він матиме потрібну більшість 761 голоса. Заява тексаського сенатора не є ніякою сенсацією, бо він довший час вів кампанію за свою номінацію, а в тому допомагав йому його земляк спікер Палати Репрезентантів Сем Рейбирн. Джансон заявив, що він не брав участи у правиборах, бо як провідник демократів в Сенаті мусів пильнувати праці в законодатній палаті. Тепер Конґрес не працює і він може зайнятися своєю особистою справою. Джансон прочитав свою 15-мінутову заяву, а після того давав відповіді на запитання журналістів впродовж 15-ох мінут. Сенатор сказав: „Все своє зріле життя я був готовий служити своїй країні в якімнебудь характері, де мій край гадає, що моя праця є потрібна. Проте я є кандидатом на президента, і я сподіваюся, що буду найменований на цього кандидата" Приятелі Джансона пізніше заявляли, що не можна цих слів розуміти в тому сенсі, що Джансон готов прийняти кандидатуру на віце - президента. Приватно тексаський сенатор заявляв, що він не погоджується бути кандидатом на віце - президента. Він не хотів про це публічно говорити тому, щоб не виглядало, що він своє становище в Сенаті ставить вище від віце-президентури. Голова Республіканського Крайового Комітету сенатор Трастон Б. Мортон оскаржує сенатора Джансона в тому, що він погодився з сенатором Кеннеді таким способом, що займе віце - президентуру разом із массачусетським сенатором, який мав би бути кандидатом на президента. Але приятелі Джансона заперечують цей здогад сенатора Мортона, бо Джансон уважає своє становище в Сенаті за важливіше як становище віце - президента. Відповідаючи на запити, Джансон заявив, що не робить проблеми зі стану здоров'я сенатора Кеннеді, який виявив довгою виборчою кампанією під час правиборів, що є здоровий займати пост президента. Джансон заявив, що не погоджується з головою Демократичного Крайового Комітету Полем М. Ботлером, що католицькі виборці не будуть голосувати за демократів, коли сен. Кеннеді не буде найменований на кандидата на президента. На думку Джансона така заява є „образою" демократів - католиків. Тексаський сенатор не гадає, що Кеннеді „невластивим способом здобував собі делеґатів в правиборах. Коли б на конвенції найменовано іншого кандидата, то Джансон буде його підтримувати „з цілою енерґією та всіма силами". Але в своїй заяві Джансон попередньо виступив проти Кеннеді і сенатора Саймінґтона, які не працювали в Сенаті, коли вирішувалися важливі проєкти, бо вели передвиборчу аґітацію. Джансон казав, що він ніколи не зобов'язував би делеґатів перед конвенцією, щоб вони за нього голосували, як це робили інші кандидати на президента. „Найближчий президент, казав Джансон, не має бути балакучим, ані не мандрівним президентом, бо він повинен бути діючим президентом". Джансон назвав себе „проґресивним, не будучи одночасно зарадикальним" і „консервативним, але без реакційности". Джансон виявив, що його номінацію внесе спікер Палати Сем Рейборн, а підтримають її сенатор Томас Д. Дадд із Конектикату і конґресмен із Гаваїв Деніел К. Іноює. Колишній президент Гаррі С. Труман відмовився зайняти становище до кандидатури сен. Джансона, кажучи, що зробить це пізніше. Труман казав: „Я не маю іншого кандидата, бо моїм вибором є сенатор Стюарт Саймінґтон".

В АМЕРИЦІ

● ***В дні 4-го липня*** сейсмологи в Британській Колюмбії занотували сильний землетрус в районі північного Пацифіку. Землетрус був дуже сильний, але на щастя, він був на океані, а на тих островах, де його можна було відчути, матеріяльні шкоди були незначні. Сильний приплив моря був аж на Гаваях.

● **3 і 4-го липня** у Ванкувері, Британська Колумбія в Канаді, була велика пожежа, яка спричинила матеріяльних втрат на два мільйони долярів, а 15 осіб були попечені, головно пожежники. Пожежа була в промисловій дільниці, її причина — коротке замикання електричного струму.

● **Представник родини** массачусетського сенатора Джана Ф. Кеннеді повідомив, що дружина сенатора сподівається при кінці листопада або на початку грудня ц. р. другої дитини. Пані Кеннеді не буде на початку конвенції в Лос Анджелесі, яка почнеться в понеділок 11-го липня, але думає туди приїхати пізніше. Це буде друга дитина в родині сенатора, бо вона вже має дворічну донечку Каролайну.

● **Психологи Колумбійського** університету в Ню Йорку ствердили, що численні особи почуваються хворими і шукають причини свого невдоволення і нещастя, незнаючи, що це нещастя є наслідком злої погоди. Під час хмарного дня і великої вологости в повітрі, головним чином жінки почуваються недобре і нарікають на свій стан здоров'я.

Екзекутивний Комітет УНС і Виконавчий Комітет УРС обмірковують справу евентуальної злуки

Глен Спей, Н.Й. — Минулого вівтірка, 5-го липня, Екзекутивний Комітет Українського Народного Союзу і Виконавчий Комітет Українського Робітничого Союзу відбули тут, на оселі УРСоюзу, рекомендовані їхніми Конвенціями і Головними Урядами спільні наради в справі евентуальної злуки обидвох організацій. Під час нарад обмірковувано можливості такої злуки в принципі, як і деякі з головніших її передумов. Рішено продовжувати такі наради.

Палатна комісія закликає приспішити вилет людини на Місяць

Вашинґтон. — Палатна комісія для дослідів космічних просторів закликає Крайову Аеронавтичну і Космічну Адміністрацію приспішити свою космічну програму і вислати людину на Місяць ще перед 1970-им роком. На думку палатної комісії треба б приспішити будову нуклеарної ракети і тієї кабіни, що має везти тягар 1,500,000 фунтів. Адміністрація космічних просторів розклала свою програму дослідів Місяця на довший час, який треба б скоротити. Здобуття Місяця є важливе з огляду на інші країни, а ЗДА повинні втримати провід в цій ділянці. Палатна комісія закликає уряд поширити програму протиракетної зброї „Ніке-Зевес", а програму „Оріон" передати цивільній контролі.

Комісія Огайського університету про можливість війни

Ню Йорк. — Окрема комісія при Огайському стейтовому університеті вивчала справу вибуху великої війни в цій декаді і прийшла до висновку, що „більша припадкова війна" може початися в найближчих роках. Цю комісію очолював біолог Ейльського університету д-р Джан Б. Фелпс, а її членами були дослідники-асистенти та студенти. Члени комісії збирали інформації від Сенатської Комісії закордонних справ, подібних комісій в Палаті Репрезентантів та від членів комісій Ґейтера і Рокефеллера, які досліджували справу крайової безпеки і збройних сил ЗДА. Висліди огайської студійної комісії, — це синтези чужих опіній і членів цієї комісії.

10-річчя ОДУМ відзначено ювілейною зустріччю на оселі „Київ" біля Торонта

Торонто. — В днях 2 і 3 липня на оселі „Київ" біля Торонта в Канаді відбулася величава ювілейна зустріч молоді і старшого громадянства, влаштована для відзначення 10-річчя з дня створення Об'єднання Демократичної Української Молоді. Офіційну частину, що відбулася в неділю 3 липня і зібрала без уваги на дуже мінливу погоду з вітром і дощем понад 2,000 громадян, попередили спортові змагання і великий баль у Палас-Пір над озером Онтеріо в суботу 2 липня. В неділю після польової Служби Божої, піднесення прапорів й офіційного відкриття, що його проголосив голова Центрального Комітету ОДУМ Евген Федоренко, учасники Зустрічі вислухали доповіді ред. Миколи Степаненка про десятилітній шлях ОДУМ і д-р Ярослава Білінського, професора Даґлес коледжу в Ню Бронсвік, про важливі проблеми, синтези американської й европейської духовости. Між обидвома доповідями із запальним привітальним словом виступив голова В. О. УНРади Микола Лівицький. Розваговo-мистецьку програму зустрічі виповнили змагання відбиванки за чашу ОДУМ, змаг у столовій ситківці, виступи об'єднаних хорів молоді під керівництвом дириґента Юрія Головка, показ самодіяльности філій ОДУМ і гуртків Юного ОДУМ, товариські забави і весела ватра, що тривала майже до півночі. Серед присутніх на зустрічі були кореспонденти української і канадійської англомовної преси, учасники визвольних змагань на чолі з ген, Михайлом Садовським і полк. М. Кузмінським, голова СУЖЕРО ред. П. Волиняк, як теж представники різних громадсько-політичних організацій та установ.

В Едмонтоні відзначили 75-річчя арт. маляра Юліяна Буцманюка

Едмонтон, Альберта (М. С.) — В неділю 4-го липня в залі Українського Народного Дому відбулося велике прийняття для відзначення 75-річчя життя відомого артисти - маляра проф. Юліяна Буцманюка, в якому взяло участь понад 400 осіб. Прийняття вшанував своєю приявністю Єпископ Кир Ніль разом із численним духовенством. Прийняття зорганізував окремий Комітет під головством інж. Юрія Чорнодолі. Ювілята вітали численні промовці: о. митрат д-р В. Лаба від Едмонтонської Громади, проф. І. Кейван від мистецького світу, проф. Залуцький від місцевої станиці Українських Січових Стрільців, при яких проф. Ю. Буцманюк служив під час першої світової війни. Промовляли ще представники місцевої парохії, місцевих Відділів УВАН і НТШ, місцевих організацій і товариств. М. Ковалюк вітав Ювілята від учнів Мистецької школи Ю.Буцманюка і передав йому відповідний подарунок. Мистецький доробок Ю. Буцманюка великий, він творив вже під час наших визвольних змагань. До найважливіших малярських праць Ю. Буцманюка належить: розмалювання церкви оо. Василіян в Жовкві в Галичині; катедри св. Йосафата в Едмонтоні. В мистецькій частині прийняття співав чоловічий хор УНДому під дириґ. М. Свистуна. Зворушений Ювілят дякував за те, що громадянство цінить його працю для української культури.

Помер Василь Ґельнер

Ню Йорк. — В п'ятницю дня 1 липня ц. р., помер тут по тяжкій недузі Василь Ґельнер, колишній вояк української Армії, член багатьох українських організацій і товариств у ЗДА і касир Центральної Управи Організації Державного Відродження України Перед 2-ою світовою війною був довголітнім головою Відділу ОДВУ в Ню Йорку. Був теж активним членом 204-го відділу Українського Народного Союзу в Ню Йорку. Покійний осиротив двох синів Степана і Василя, Похорони Покійного відбулися у вівторок 5 липня на цвинтарі в Бавнд Брук, Н. Дж. Замість квітів на могилу Василя Ґельнера Центральна Управа ОДВУ склала 25 долярів на Визвольний Фонд.

Хрущов на відвідинах в Австрії мріє про червоний прапор над цілим світом

Австрійська поліція охороняє щільним ланцюгом кордону Нікіту Хрущова під час його відвідин електростації в Іббс-Перзенбойґ в Австрії.

Віллях, Австрія. — „Життя коротке і я хочу ще за свого життя бачити, як червоний прапор повіває над цілим світом" — мріяв совєтський диктатор Нікіта Хрущов при зустрічі з кореспондентами під час відвідин великої австрійської стації в Капрун, збудованої головно завдяки видатній американській допомозі та яку вважається за одне з найбільших досягнень австрійської післявоєнної економіки. Австрійська преса звертає увагу на вдавання Хрущовим легковаження австрійських досягнень, щоб в той спосіб поменшити вартість американської помочі у відбудові знищеної війною країни, яка досягає 1,200,000,000 долярів. Місцеве австрійське населення з цікавости, але без будь-якого вияву своїх настроїв приглядалося поїздці Хрущова, якого охороняють сильні відділи „цивільної" і уніформованої поліції.

Совєти продовжують проби з далекосяжними ракетами

Москва. — Совєтська пресова аґенція ТАСС інформує, що Совєтський Союз у продовжуванні своїх експериментів з далекосяжними ракетами вистрелив нову ракету, яка мала пролетіти „близько своєї мети" на віддаль 8,078 миль з центрального Совєтського Союзу на центральний Пацифік у віддалі дких 1,000 миль від Гаваїв. Ракета мала складатися з багатьох частин. Рівночасно з Пентаґону повідомлено, що патрульні літаки американської фльоти спостерігали лет совєтської ракети в повітрю а департамент оборони інформує, що та ракета впала в „район своєї мети" та що вона загалом пролетіла віддаль приблизно 7,700 миль. „Ця відстань є на 1,300 миль менша від проголошеної досі найбільшої віддалі 9,000 миль, що їх пролетіла американська міжконтинентальна ракета" — сказано в повідомленні з Пентаґону. Совєти хваляться, що вистрелена тепер ракета є дною з дальших проб, що продовжуватимуться до кінця липня та завданням яких є вдосконалити багатоскладові ракети, що могли б досягнути планети Марс і Венери та занести людину в космічні простори.

Індія і Непаль побоюються нових атак комуністичного Китаю

Ладах, Кашмір. — Індійський прем'єр Неру, виступаючи тут у понеділок 4-го липня ц. р. із промовою, перестерігав перед „новими загрозами" збоку комуністичного Китаю, зокрема для таких пограничних областей, як Кашмір, але водночас із цим запевнив населення цієї області, що індійська армія буде охороняти кордони Кашміру. Виступ Неру пов'язують з останніми випадками на кордонах Непалю, де комунокитайські військові з'єднання обстрілювали непальську прикордонну сторожу, вбили одного із непальських прикордонників і взяли в полон 17 цивільних осіб. Комунокитайський прем'єр Чу Ен-лай перепросив уряд Непалю за цю „сутичку", заявляючи, що це була помилка, бо комунокитайські вояки взяли непалійців за тибетських повстанців і тому стріляли до них. Висловлюючи готовість відшкодування за цей „випадок", комун. Китай виправдував стріляння тим, що, мовляв, непалійці „вдерлися" були на комунокитайську територію і цим порушили її суверенність. Уряд Непалю таку можливість виключає, заявляючи, що комунокитайські вояки обстрілювали непалійців таки на території Непалю.

Знайдено тіло ще одного із втоплених пластунів

Шикаґо. — В понеділок дня 4 липня в пополудневих годинах рибалки знайшли тіло ще одного із шести потонулих юнаків із пластового табору „Великий Луг" у Висконсин. Знайдено його чотири милі понижче табору із знищеним обличчям до тієї міри, що важко з певністю устійнити ідентичність хлопця. Деякі дані кажуть здогадуватися, що це тіло Ореста Куриляка. Розшуки за тілами інших продовжуються. Похорон знайденого хлопця відбудеться, правдоподібно, в четвер.

На Пластовій оселі в Іст Четгем відкрито табори та відправлено Панахиди за трагічно померлих пластових юнаків

Іст Четгем, Н. Й. — В цій найбільшій Пластовій оселі в ЗДА відкрито в минулу суботу три пластові табори, а саме новачок під проводом пл. сен. Оксани Луцької з Ню Йорку, як командатки та пл. вірлиці Віри Лащик, як бунчужної; пластунок до 14 р. життя під проводом пл. сен. Анни Бойцун з Трентону та пл. вірлиці Марії Бойцун, як бунчужної та пластунок вище 14 року життя під проводом ст. пластунки Ліди Скочиляс з Филаделфії та її заступниці ст. пласт. Марти Богачевської й пласт. Ярини Турко, як бунчужної. Всі табори мають рівно 200 пластової молоді, під доглядом 32 осіб, членів таборових булав. Адміністратором Оселі в цьому сезоні з пл. сен. інж. Володимир Шехович, якому допомагають члени управи Оселі п. Володимир Сушків з Ню Йорку та пл. сен. інж. Юліян Крижанівський з Филаделфії. Десяток пань-матерей таборовиків дбає про прохарчування та загальну опіку таборів. Минулий кінець тижня позначався також генеральними радами, тобто конвенціями двох визначних пластових з'єднань а саме „Загону Червона Калина", який охоплює старшопластунський 23-ий Курінь та сеніорський 5-ий Курінь і „Чета Крилатих", яка обіймає один старшо - пластунський і один сеніорський Курінь. У цих Радах взяло участь 45 членів „Червоної Калини" та 29 членів „Чета Крилатих" з усіх сворін З'єдинених Держав та Канади. Нові команди цих пластових частин очолили: сеніорський Курінь „Червоної Калини" пл. сен. інж. М. Поточняк, старшо-пластунський Курінь „Червоні Кали-

(Закінчення на сторінці 4-ій)

ЗДА І ВЕЛ. БРИТАНІЯ ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ КОНФІСКАТИ РАФІНЕРІЙ НАФТИ НА КУБІ

СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКИЙ ДЕПАРТАМЕНТ ЗДА ПРИПИНИВ НОВІ ІМПОРТИ ЦУКРУ ІЗ КУБИ

Вашинґтон. — З'єдинені Держави Америки передали кубинському урядові гостро зредаґовану ноту із рішучим протестом проти конфіскати кубинським урядом двох американських рафінерій нафти, що було черговим ворожим до ЗДА актом Куби. В ноті названо цей акт кубинського уряду „нелеґальним, самовільним і неетичним" і висловлено домагання негайного повернення американським власникам загарбаного неправно майна. В політичних колах у Вашинґтоні не мають багато надій на те, щоб уряд Фіделя Кастро змінив своє рішення в цій справі й очікують дальших конфіскат американського майна на Кубі. Висилаючи ноту, американський уряд започаткував теж інші заходи, спрямовані на охорону американських інтересів на Кубі. Зокрема, сільсько-господарський департамент ЗДА припинив усі нові імпорти цукру з Куби, що є першим кроком для скорочення кубинської імпортової квоти, для якого акції уповажнив Президента Конґрес спеціяльно ухваленим законом. Передана кубинському урядові протестаційна нота спрямована головним чином проти конфіскати рафінерій нафти двох американських нафтових фірм Техасо, Inc. та Esso, Inc., сконфіскованих кубинським урядом за те, що вони відмовилися дестилювати нафтову ропу, доставлювану Совєтами. Припиняючи нові імпорти цукру і передаючи протестаційну ноту, американський уряд скликав водночас із цим на середу і четвер цього тижня засідання Національного Дорадчого Комітету в міжамериканських справах для розгляду взаємин із Кубою. Разом з американськими рафінеріями кубинський уряд наказав сконфіскувати теж рафінерію Royal Dutch Shell Group, що є британською власністю. Британський уряд запротестував проти цієї конфіскати окремою нотою, переданою кубинському урядові через амбасадора Великої Британії на Кубі Стенлі Фордгама. В ноті висловлено глибоке стурбування і незадоволення з приводу конфіскати, як теж з приводу фінансових перешкод і труднощів, що їх спричиняє цій компанії кубинський уряд своїми зарядженнями і заборонами. Разом з цим в ноті підкреслено, що Велика Британія боронитиме своїх прав й інтересів. У зв'язку із конфіскатою рафінерій нафти на Кубі один із британських послів у парляменті поставив запит, чи британський уряд готовий застосувати силу а то й війну для оборони британських прав на Кубі.

Колишній кубинський прем'єр порвав із режимом Фіделя Кастра

Гавана. — Призначений на амбасадора до ЗДА д-р Хозе Міро Кардона, що був першим прем'єром Куби після приходу до влади Фіделя Кастра, пірвав із теперішнім кубинським урядом і звернувся до арґентинської амбасади в Гавані з проханням дати йому право азилю. Його рішення перейти на становище політичного втікача зв'язують із чисткою, проведеною кубинським міністерством закордонних справ в дипломатичному апараті Куби, у висліді якої були звільнені із служби три кубинські амбасадори до інших країн. Це зірвання з режимом Кастра д-р Міро Кардона попередив листом до президента Освальдо Дортікос Тораддо, в якому ствердив, що спонукують його до відходу глибокі ідеологічні різниці між його переконаннями і політикою теперішнього уряду. Д-р Міро Кардона відіграв видатну ролю в революційній боротьбі проти режиму Батісти і був першим кубинським прем'єром в часі від 7 січня до 12 лютого 1959 року. Пізніше перебував коротко на становищі амбасадора до Еспанії. Міністерство закордонних справ у відповідь на резиґнацію д-ра Міра Кардони сповістило, що його усунено із дипломатичної служби у зв'язку із реорганізацією дипломатичного апарату.

Вибори на Кипрі відбудуться 31-го липня і 7-го серпня

Нікосія. — Рада міністрів, що є тимчасовим урядом Кипру, встановила реченець виборів до парляменту на неділю 31 липня ц.р. і реченець виборів до грецької і турецької комунальних палат на день 7 серпня ц.р. У висліді виборів в дні 31 липня буде обраний склад першого кипрського парляменту, що буде головним леґіслятивним органом Кипрської Республіки. Ще перед відбуттям цих виборів парлямент Великої Британії мав би прийняти закон про незалежність Кипру, і цим була б закінчена зверхність Великої Британії над цією дотеперішньою британською колонією, що була під британською адміністрацією протягом 82 літ. Велика Британія задержить свої дві військові бази на Кипрі, які займатимуть простір 99 кадратових миль.

У СВІТІ

● **Англійський генерал Ричард Гейл**, заступник головного команданта збройних сил Держав Північно - атлантійського пакту (НАТО), переходить на пенсію, а на його місце призначений генерал Ю. Стоквелл, який командував англійськими висадними військами в Суезькій кампанії у 1956 році. Військові фахівці гостро критикували переведення тієї кампанії за її повільне темпо, що вможливило її противникам — ЗДА і Совєтам — перешкодити закінченню кампанії своєю акцією в Об'єднаних Націях.

● **Мішана комуно - китайська** й бірменська Комісія почала працювати над визначенням нового спільного кордону. В січні цього року обидва уряди погодились, щоб кордонний спір poладнати мирно. Не відомо, які територіяльні претенсії китайські комуністи зголосять під адресою Бірми.

● **Французькі колоністи** в Альжирі ведуть жваву аґітацію серед автохтонних мусульман, головно серед заможніших арабів купців та інтелектуалів, щоб вони вступали до „фронту за французький Альжир". Французи страшать тих арабів, що коли до влади в Альжирі прийдуть арабські націоналісти, то потерплять не тільки французи, але й самі араби, що їх добробут залежний від торговельних зв'язків з Францією.

● **Моріс Сольвей**, французький мультимільйонер, власник хемічних фабрик, адоптував під час літнього побуту на Гаваях півтори року тому 5-річну сироту, Ґінано Тіта. В минулому тижні Сольвей помер, залишивши 85 мільйонів дол. мастку. За французьким законом Ґінато Тіта має право до половини того мастку. Мала гавайка ще сама не свідома, що вона стане одною з найбагатших жінок у світі.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917. — authorized July 31, 1918

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City and Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Сіті і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок, — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Адреса: SVOBODA", P.O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Добра пропозиція мудрої акції

Деніл Г. Люїс, колишній урядовець американської закордонної служби, а тепер президент рекламової корпорації в Сан Франсіско, у Каліфорнії, виступив на сторінках цілого ряду американських газет, зокрема в „Ню Йорк Таймсі" з 1-го липня, з цікавою пропозицією нової акції, щоб протидіяти підривній комуністичній пропаганді. Свої пропозиції висловлює Люїс в надрукованому порядком платного оголошення цілосторінковому листі до віце-президента Ричарда Ніксона, як такого, що — на думку автора листа — найбільше заслужився в уряді у демаскуванні комунізму та комуністичної загрози.

Свого листа Люїс подає до загального відома для того, „щоб усі бачили факт, що З'єдинені Держави Америки залишені без охорони і без помочі проти подивугідно простої і подивугідно успішної комуністичної методи воювання". Люїс заявляє, що „червоний фашизм" ми мусимо поборювати його власною зброєю, тобто пропагандою на його власному побоєвищі, за яке автор вважає світову публічну опінію. Нав'язуючи до останніх подій в Японії, він запитує: „Скільки разів в останніх роках З'єдинені Держави зазнали пониження і поразки від того самого давнього ворога і тими самими давніми методами? Скільки разів ведена комуністами і контрольована Кремлем вулична товпа пробивала собі шлях через наші укріплення, ламаючи договори, валячи уряди, захоплюючи країни?

Велику вину за це поносить, на думку Д. Г. Люїса, американська пропаганда, яка в її теперішній формі не має жадних виглядів на те, щоб успішно мірятись з рафінованою большевицькою пропагандою. Тому він пропонує створити негайно на рівні міністерства нову федеральну агенцію, що була б відповідальна безпосередньо перед Президентом країни і що мала б своїм головним завданням поборювати совєтську пропаганду в світі. Д. Г. Люїс у 25 точках своєї резолюції з'ясовує докладно, що і як, на його думку, треба робити, щоб мати успіх. Він, між іншим, вважає, що вже найвищий час перейти від пропагандивної оборони до пропагандивного наступу. Одною з головних причин американської поразки в дотеперішній психологічній війні є те, що Америка намагається „позитивно" поборювати совєтську пропаганду, себто діє пропагандою правди про ЗДА, але промовчує страшну правду про Совєтський Союз. Друга справа, яку Люїс підкреслює в своїх пропозиціях, це використання для цілей американської пропаганди поодиноких національних груп, що знають большевизм і всю жахливу правду про комунізм. І далі: вся ця американська акція повинна вестися в повній таємниці, щоб не трубіти на всі чотири сторони світу про кожну американську інтенцію та акцію, ще поки вона почалася. Інакше кажучи, Люїс пропонує, щоб Америка вела свою боротьбу проти комуністичної пропаганди якраз навпаки, як її тепер веде урядова Інформаційна Агенція та її „Голос Америки" чи приватний Американський Комітет Визволення.

Пропозиції Люїса, без сумніву, заслуговують на увагу, бо вони віддзеркалюють опінію багатьох. Він не пропонує нічого, що йшло б врозріз з мораллю, не пропонує користуватись брехнями так, як користуються нею большевики. Він вимагає тільки, щоб американська пропаганда говорила світові всю правду, і не тільки про Америку, але й про большевизм. Досі і урядовий „Голос Америки", і приватний Американський Комітет Визволення не тільки так не поступали, але ще й з якихось дивних і для нормальної людини незрозумілих причин намагалися всіляко, якщо не промовчувати, то бодай злагіднювати страшну правду хоч би про комуно - московське народовбивство у відношенні до не-російських народів, про московський характер совєтського імперіялізму і ін.

Голос Деніла Г. Люїса, нехай і в формі платного оголошення, доказує недвозначно, що американська публічна опінія поступово, але певно починає пробуджуватися і вимагати від свого уряду акції, яка — як твердить у своєму листі Люїс — є справою не політики, але „пережиття".

Належна відповідь

Приголомшені брутальною поведінкою Хрущова і його образливими — зокрема у відношенні до З'єдинених Держав і їх Президента — виступами провідні політичні і громадські кола ЗДА й інших вільних країн світу не завжди встигають реагувати своєчасно на нечувані досі в дипломатичних взаєминах зневаги і образи. Для багатьох хамська поведінка Хрущова така несподівана, що вони просто не знають, що в перший момент сказати, як відповісти брутальному демагогові, що опинився у проводі великої світової держави.

Найкращу реакцію, єдино правильний шлях для відповіді знаходять у таких випадках найчастіше діти ,особливо ж юнаки. Так і в цьому випадку Нікіта Хрущов діждався культурної, але ж дуже дошкульної відповіді від учнів однієї з американських середніх шкіл.

Запланувавши видати свій перший річний альманах, студенти Джуньйор Гайскул у Бронксі, Н. Й., звернулися були до семи провідників світу з проханням надіслати їм якийсь матеріял, статтю, допис чи привіт для вміщення в альманасі. Звичайно, з цього запрошення поквапився скористати найперше з усіх Нікіта Хрущов, який звик від довшого вже часу комунікуватися понад голови провідників держав з приватними особами й установами в різних країнах. У своєму листі - привіті, надісланому на адресу редакції альманаху, Хрущов висловив „глибокоумну" пораду американській молоді „вчитися, що таке війна, тільки з підручників історії".

Хрущовський „привіт" учні одержали, але його не надрукували, повідомляючи Хрущова своїм листом, що його привіт не буде надрукований, бо „беручи до уваги, Ваші — (себто Хрущова) — образи нашої країни і нашого Президента ми мусимо сумніватися в його щирості". Закінчуючи свого листа, учні із Бронксу написали Хрущову таке: „У Вашому листі ви стверджуєте, що ви хотіли б миру для всіх дітей світу, чого й ми щиро бажаємо. Але, пане прем'єре, ми маємо приповідку, що для неї є напевно відповідник у російській мові: діла говорять голосніше за слова!"

Свою відповіддю американські діти поставили крапку над „і": усі миролюбні, коекзистенційні заяви були і залишаться пустими словами, проголошуваними тільки для замилення очей світу і для збаламучення світової опінії. Водночас із цим ці діти достойно і рішуче запротестували проти ображування їхньої батьківщини і їхнього Президента.

Відповідь учнів із Бронксу може бути прикладом і зразком для тих усіх збаламучених совєтською і комуністичною пропагандою людей у західньому світі, що хотіли б трактувати Нікіту Хрущова поважно і що тому теж не вміють реагувати відповідно на його демагогію й образи.

КОЛГОСПИ У СХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ

Як подає преса, Західня Німеччина, а також інші вільні країни затурбовані посиленою акцією колективізації у Східній Німеччині в останніх місяцях. Комуністична система, щоб утвердити свою владу, проводить усюди ті самі заходи, в осередку яких — повна пролетаризація всього населення. Щойно тоді, коли все населення позбавлене власности, економічної свободи і мусить бути здане на ласку й неласку системи, щойно тоді безпечно „правлять" комуністичні тирани.

На тему колективізації Східньої Німеччини написав коротку статтю секретар німецького федерального міністерства для всенімецьких справ, Франц Тєдік. У цій статті Тєдік пригадав, що колективізація Східньої Німеччини почалась, як і всі комуністичні починання, від обману. Ще в 1945 році східньо - німецька влада під диктатом Москви проголосила так звану „демократичну земельну реформу", що не мала ніякої економічної підстави, лише політичну. Її проведено під кличем „вільні хлібороби на вільній ріллі", а головною ціллю цієї реформи була ліквідація останніх незалежних громадян, ліквідація т. зв. „сільської буржуазії" і повна пролетаризація сільського населення. В той час поділено землю на малі восьмигектарові ділянки і приділено їх — як подає Тєдік — на 57% невідповідним людям, які ніколи не мали діла з рільництвом. Комуністичні реформатори мали на увазі не піднесення господарки, лише інфільтрацію у незалежне сільське суспільство, щоб ізсередини його знищити. Ці малі господарства, навіть якщо б ними управляли досвідчені сільські працівники, не мали виглядів втриматися без урядової допомоги. А про це комуністичним реформаторам і йшло, бо це — перший шлях до повного узалежнення села від режиму. В той час навіть сам президент уряду для сільського господарства і лісництва Герниле, вишколений у Москві комуніст, заявляв, що німецька земельна реформа — це не крок уперед, але крок назад, бо вона сходить від господарства з кіньми на господарство з коровою, а далі — на господарство з козою.

Але цей же московський агітатор на найвищій посаді в ділянці рільництва у Східній Німеччині признавав із сарказмом, що той крок не лише потрібний, але й конечний, щоб загнати німецьких селян у колгоспи. В тому напрямі йдучи, комуністичні власті знищили і зліквідували всі організації німецьких селян, економічні і станові, а на їх місце створили нові, які вже діяли по лінії режиму в напрямі колективізації.

Одак, в роках 1945 - 1952 про колективізацію не говорилось, ба навіть заперечувалось її. Щойно в 1952 році, після відповідної пропаганди у пресі, деякі т. зв. селяни („бавери") на партійному конґресі Соціялістичної партії (урядової німецької комуністичної партії) „урочисто і добровільно" запропонували резолюцію про колективізацію Східньої Німеччини. Резолюція, яку запланувала Москва і підсунув Східній Берлін, була, як звичайно в комуністичних режимах, одноголосно і „ентузіястично" прийнята партійним конґресом, і Рада Міністрів Східньої Німеччини негайно приступила до проведення колективізації в життя.

Тут знову бачимо всю забріханість комуністичної системи. Колективізації, мовляв, не накинули ні партія, ні уряд. Самі селяни „просили" провести їм колективізацію. Значить, уряд лише виконував волю громадян. У першій стадії цей уряд, на вимогу громадян, провів земельну реформу, давав селянам допомогу, давав їм машини і трактори, а тепер цей уряд, на вимогу селян, дав їм ще й колективізацію. В такій системі кожна одиниця повністю узалежнена від уряду. Перегляд сільсько - господарської політики у Східній Німеччині від ліквідації вільних і незалежних баверів, через земельну реформу з узалежненням сільського населення від уряду — це найкраща картина комуністичного насильства.

Ми знаємо, що колективізацію німецьке село не сприйняло без спротиву. Вже в початках її, в 1952 році із Східньої Німеччини втекло на захід понад 5,000 селян. В 1953 році втікачів було вже понад 15,000. Ці факти, як і смерть Сталіна, повстання в Берліні в червні 1953 р. початок боротьби за владу в Кремлі спричинили затримку в проведенні колективізації у Східній Німеччині до 1957 року. Під кінець 1957 року всього 25% рільних і лісових теренів було сколективізовано. З відродженням сталінізму в Східній Німеччині колективізація пішла вперед. В 1959 році вже 45% усієї землі було в колгоспах, а в першому чвертьріччі цього року занотовано, що вже понад 60% землі управляється колективно. Зрозуміла річ, що такий темп колективізації є наслідком насильства. Бачимо, що опір населення сповільнив цей темп, а коли не стало опору, — натиск режиму збільшився. Це ще один доказ, що колективізація — не економічна, але чисто політична проблема. Тепер натиск режиму йде вирафінованими дорогами. Комуністичні функціонарі роз'їхалися по селах і безпосередньо натискають на селян, щоб вони „добровільно" вступали в колгоспи. Ті, хто опирається, йдуть до в'язниць, як „вороги народу", а в легшому випадку їх позбавляється води, насіння і взагалі змоги обробляти своє поле.

Те, що переживає нині Східня Німеччина, вже пережили окуповані червоною Москвою народи, головно Україна, понад двадцять років тому. Але в той час методи комуністичного режиму були далеко жорстокіші. Штучно запланований голод в Україні був одним із засобів Москви цілковито узалежнити селян від режиму. На жаль, в той час західній світ не хотів бачити цих большевицьких заходів, ціллю яких було позбавити селян свободи і загнати їх як спролетаризованих робітників у комуністичне рабство. **Т.**

НА ТЕМИ ДНЯ

ДОБРІ ВИГЛЯДИ ДЛЯ РОСТУ ЕКОНОМІКИ

Після закінчення першого півріччя 1960 року економісти й промисловці застановляються над тим, які вигляди має економіка країни в найближчих місяцях цього року і в 1961-му році.

Економісти не передбачають надзвичайного пожвавлення в промислі і торгівлі в другій половині 1960-го року, але всі вони згідні в тому, що господарство ЗДА нормально зростатиме в найближчих місяцях, як про це свідчать опубліковані Першим Крайовим Банком у Шикаго „Перспективи для підприємців".

Голова Сталевої Корпорації Інленд Джозеф Л. Блок заявив, що, на його думку, „1960-ий рік буде одним із найкращих років для сталевої продукції, і є можливість, що цьогорічна продукція перевищить рекордову продукцію 1955-го року, коли вона становила 117 мільйонів тонн сталі". Він гадає, що в другому півріччі випродукується коло 57 мільйонів тонн сталі, а цілорічна продукція 1960-го року може становити 115 — 119 мільйонів тонн.

Президент корпорації Дженерал Дайнемікс Ірл Джансон вважає, що авіяційна і ракетова промисловість, які виконують урядові замовлення, і „надалі збільшуватимуть свою продукцію, хоч і не з надто великим скоком вгору".

Голова компанії Сірс, Ребак енд Компані Чарлз Г. Келлстедт вірить, що „прибутки консументів поволі зростатимуть в цьому році, бо буде велике число затруднених і збільшуватимуться їхні заробітки". Тому можна передбачати, що зросте кількість проданих товарів у роздрібному продажі.

Президент Крайслерової Корпорації В. Ст. Нюберг пригадує, що в грудні 1950 року передбачали продати в цьому році 7 мільйонів авт. Тепер виявляється, що це число становитиме 6,8 мільйона, отже 1960 рік буде другим найкращим роком в автомобільній продукції після 1955 року коли продано 7,2 мільйона авт. Нюберг заявив, що 1960 рік — не буде „чудовий рік для автомобільної продукції".

Голова нафтової корпорації Стандарт Ойл Френк О. Прайор передбачає, що в цьому році видобудуть нафтової ропи на 2,5% більше, як у 1959 році.

Представник залізничих ліній, голова Пенсилвенійської залізниці Джеймс М. Саймес, каже, що залізничий транспорт залежить від продукції в інших галузях промислу, і тому можна сподіватися, що рух на залізницях не зменшиться, коли є вигляди, що зростатиме продукція тривких товарів.

Голова згаданого банку в Шикаго, Гомер Дж. Лівінґстон вірить у зріст банкових операцій в цьому році.

Економічні редактори журналу „Fortune" передбачають, що крайова продукція в 1961-му році досягне суми $527 більйонів (тепер вона становить $503 більйони в річному відношенні).

Видатки консументів зростуть річно по 11 більйонів долярів; видатки на оборону по 2 більйони а інвестиції по 3 більйони долярів річно.

Осип Залеський

ВОЛОДИМИР БЕРЕЗОВСЬКИЙ

(Диригент і композитор)

Серед музичних діячів, що протягом першої половини цього сторіччя працювали для розвитку нашої музичної культури на західньо - українських землях, треба відзначити Володимира Березовського, ім'я якого пам'ятають ще старші наші хористи. Як багато наших музик того часу, не був він професіоналом, але свій вільний час і своє знання присвячував організації музичного життя і компонуванню музичних творів.

В. Березовської народився 9-го вересня 1882 р. в селі Загірєчку, Бібрецького повіту, у священичій сім'ї. Варто тут згадати, що брат його мами, о. Северин Познанський, парох на Поділлі, робив скрипки і одну з них подарував Березовському, яка зберігається тепер у вдови покійного в ЗДА. Виявляючи талан і замилування до музики, його старша сестра дала йому перші початки гри на фортепіяні. Бувши учнем української гімназії у Львові, співав він у хорі, яким диригував. Згодом співав у хорі Т-ва „Муза" у Львові та в українському хорі у Кракові, куди переїхав продовжувати гімназійну науку. Тут почав учитися гри на скрипці. Згодом перебував у Львові і Перемишлі. Як студент Львівського університету, став диригентом академічного хору „Бандурист", який був тоді репрезентаційним чоловічим хором Західньої України. По закінченні правничих студій в університеті дістає працю у скарбовій дирекції в Перемишлі і стає диригентом тамошнього хору „Боян". В 1909 році складає у львівській консерваторії іспит з теоретичних предметів і диригентури. За Польщі був урядовцем скарбового уряду в Перемишлі, Бучачі і Тернополі, це керував хорами, а в Бучачі провадив курс для диригентів сільських хорів. Подібний курс зорганізував разом з проф. Крихом при Музичному Інституті ім. Лисенка в Тернополі, з якого вийшло кільканадцять добрих диригентів. Від вересня 1939 року був окружним музичним інспектором і директором державної музичної школи в Чорткові. Наприкінці війни виїхав на еміграцію і був примушений залишитися на території західньої Польщі, де заробляв на прожиток як учитель музики в м. Загоржельцу. Там і помер він 25-го грудня 1956-го року.

Володимир Березовський знаний був як диригент і організатор хорів, але його музичні композиції не були відомі, бо він їх не оприлюднював, може зі скромности, і мені довелося щойно тепер запізнатися з його творами, які дістав я від пані Березовської. Компонувати почав він ще в 1903 році, написавши для чоловічого хору літургічну пісню „Свят", але важливіші його твори датуються щойно від 1919 р. Це здебільша твори для мішаного хору з фортепіяном, як циклічний твір „Пори року" до слів Уляни Кравченко, що складається з чотирьох частин: Весна, Літо, Осінь і Зима, написаний в роках 1921-1924.

Перша частина „Весна" в д-дур, 6/8 такті, починається скорим темпом (аллєгро модерато) і заповідає прихід весни; „І рік шепіт срібний, ніжнії зідхання, цю пісню зложили, — настала весна". Рухливий фортепіяновий супровід шістнадцятковими фігурами підкреслює цей весняний настрій. Друга частина „Весни" у повільному темпі (лєнто), в такті 3/4 — це немов малюнок весни: „Весна, час кохання, час мрії, надії" підкреслений неспокійними тріолями у фортепіяні на тлі спокійної кантилени хору. У третій частині хор співає гимн весні у поважному темпі (маестозо) на тлі 32-их пасажів фортепіяна: „Честь весні співає природа . . .". Друга частина кантати це „Літо". По фортепіяновому вступі (24 такти) впадає хор: „О хто це, о хто це царинами йде, вінки і ґірлянди в наруччях несе?". Іде опис краси природи літа, яку голоси хору стараються відзначити імітаційними ходами, впадаючи наприкінці в пеан: „Це літо, це літо царинами ходить". Третя частина „Осінь" починається осіннім настроєм (в ґ-моль), змальованим у тексті словами: „Мла сіра у море безкрас зливаєсь . . . з вітром несуться акорди тремтячі . . . Осінь йде". Голоси хору приносять весняні спогади: „І спомини линуть про мрії весняні . . . і бачу тебе я у мрій моїх ткані". Згадку про весняні мрії перебиває хорові фортепіяно точкованими ритмами, пригадуючи осінню дійсність, і хор співає: „Вихри знялися, шумлять і рвуть гілля, ось хмари заплачуть дощем рясних сліз . . . Осінь, осінь іде". Четверта частина „Зима" починається спокійними вісімковими нотами в голосах хору і впроваджує у зимовий настрій: „І сиплються, сиплються сніжини без впину . . . заснула сном тихим земля". Далі йде картина ідилічного життя на селі, бабусина казка про царівну сніжно - білу, і закінчується надією, що „мине зими сріблистий чар . . . прийде весна". Музика цього циклу, яка нагадує романтичний стиль Шуберта, цікава мелодійними лініями голосів хору, добрим веденням голосів і прозорою, легкою гармонією. Фортепіянова партія твору не є звичайним супроводом хорові, а підкреслює і доповнює думку твору.

У часописній статті годі аналізувати інші твори Березовського, такі як „Ніч", музична картина для мішаного, чоловічого і жіночого хорів з фортепіяном (до слів Уляни Кравченко); „Якби мені, мамо, намисто"; п'ятичастинна „Тополя" з сопрановим сольом і фортепіяном; „Садок вишневий" (усі три до слів Шевченка); дві „Баркаролі" для мішаного і жіночого хору (Б. Лепкий); „Ой люлі" (жін. хор) і „Калина" (чол. хор); „Ранок" (У. Кравченко); „Усе жило" (Олесь) і „Пісня бійців" (А. Малишко) для міш. хору. Наші хори повинні зацікавитися цими творами і взяти їх у свій репертуар, а публіка прийме їх з вдячністю. Копії тих творів має інж. В. Онишкевич в Ню Йорку.

В. Березовський написав також кілька фортепіянових мініятюр та підручники з теорії музики. Частина його творів пропала під час воєнної мандрівки.

Твори Березовського, як сказано на початку, у нас незнані, бо не були видані, співав їх дещо тільки тернопільський „Боян". Видати їх тепер немає можливости, і вони, як багато творів нашої музичної літератури, мусять чекати сприятливіших часів.

Євген Онацький

ТРИ РОКИ УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕНТРАЛЬНОЇ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ

(Звіт на V Конґрес Українців Арентини)

(2)

Отже, об'єднуючи всі ці різноманітні щодо своєї духовости елементи, УЦР може успішно і з користю для української справи працювати лише тоді, коли, відкидаючи все партійне, що нас роз'єднує, шукатиме загально - національне, що нас усіх об'єднує і що служить нам усім провідною зорею.

Цю вимогу складення письмової заяви про не-накидання партійних тенденцій в праці УЦР було застосовано вперше, коли кооператива „Українбанк", що тепер називається „Фортуна", подала своє прохання про прийняття її до УЦР. Представники кооперативи підписали згадану вище заяву.

Отже, вже після перших місяців свого існування нова Управа УЦР значно здекомплектувалася. І це не могло не відбитися на її праці — властиво на її розмірах. А все ж треба ствердити, що, після відходу людей, які розбили попередню єдність, і в Управі УЦР, і в Головній Раді УЦР, і в усіх організаціях, що залишилися в складі УЦР, не тільки відчувалося бажання й потреба співпраці й порозуміння, але вони не рідко виливалися й у конкретну форму. Особливо це було помітно на т. зв. зовнішньому фронті.

Зовнішній фронт має два вигляди — приязний у відношенні до народів, що поділяють нашу долю у спільній в'язниці московського імперіялізму і на еміграції, та оборонно-наступальний у відношенні до всіх тих, хто не визнає, чи поборює ідею української державної незалежности. Управа Української Центральної Репрезентації приділила чимало уваги обом цим фронтам, створивши для цього дві референтури — зовнішньої інформації, яку очолив д-р В. Іваницький, та зовнішніх зв'язків, яку очолив п. М. Рубінець.

Обидві референтури, працюючи автономно, але в тісному порозумінні, зробили велику працю. Референтура зовнішньої інформації та пропаганди зорганізувала, незабаром після Конґресу, велику конференцію преси в сальонах одного з центральних фешенебельних готелів Б. Айресу.

На ній були присутні не тільки представники місцевої преси (зрештою, нечисленні), але й представництва всіх інших національних спільнот поневолених народів Европи. Було присутніх коло 200 душ, яким були вияснені завдання, що ставить собі УЦР, як представниця української спільноти в Арґентині, як частина української нації, що змагає всіма силами до свого визволення від чужинецької окупації. І в дальшому референтура зовнішньої інформації постачала арґентинській пресі короткі комунікати про всі важливіші події в українській колонії, поширювала в українській та еспанській мовах летючки з приводу таких подій, як святкування Мазепинського ювілею тощо. У початку минулого року зорганізовано — з фінансовою допомогою Союзу Купців і Промисловців — радіопередачі в українській та еспанській мовах через уруґвайську радіовисильню „Кольонія", а в початку цього року безплатні передачі культурного характеру з Національної (Державної) Арґентинської Радіостанції. Обидві вони дуже гідно й цікаво виконують свою інформативну — культурну і політичну — службу.

Референтура зовнішніх зв'язків особливу увагу звернула на зміцнення зв'язків із представництвами поневолених націй. Для тієї мети завдяки ініціятиві й енергії п. М. Рубінця, секретаря УЦР, було не тільки створення міжнаціональної організації „Визволення Европи", в якій — поміж представництвами 14 націй — українці відіграють провідну ролю, але й нав'язання тісних зв'язків з іншими антикомуністичними організаціями американського суходолу, що дало можливість п. М. Рубінцеві взяти участь в антикомуністичних з'їздах в Мехіко, і в Гватемалі. Про цю участь свого часу було широко поінформовано через українську пресу. Тут треба лише підкреслити, що ця участь була уможливлена й успішна тільки завдяки тому, що з нагоди з'їздів було відложено на бік все, що роз'єднує наші політичні середовища, і рішено спільно — з певним вкладом потрібних на таку ціль фінансів — використати нагоду для загального добра. Це дозволило тримати на тих з'їздах супроти ворожих нам сил спільний фронт і осягнути поважні пропагандивні успіхи.

Управа УЦР реагувала, по можливості, на всі ті події в світі, що вимагали від українських організацій у вільному світі виявів національної солідарности й гідности: був висланий свого часу до французького посольства в Б. Айресі протест з приводу знеславлення імени й пам'яті Головного Отамана Симона Петлюри; протест з приводу висилки на Корсику, з нагоди приїзду Хрущова до Парижу, тамошніх українських антикомуністичних діячів, тощо. З приводу приїзду до Б. Айресу през. Айзенгавера передано йому через американське посольство відповідний меморандум про українські визвольні змагання.

Щодо взаємин із арґентинськими властями й політиками, то вони, на жаль, ще не виходили поза дуже вузькі рамці: з нагоди перебрання влади президентом Фрондізі йому вислано належні поздоровлення і побажання, і з приводу кожного Нового Року висилано відповідні поздоровлення як президентові, так і міністрам зовнішніх і внутрішніх справ, на що завжди одержувано належні відповідь. Вислано поздоровлення і з приводу недавнього святкування 150-ліття арґентинської національної революції.

За останній час починають налагоджуватися зносини і з деякими політичними й культурними арґентинськими колами. На жаль, вони ще не набрали того розміру й значення, що повинні б мати, але можна надіятися, що нова Управа УЦР зверне на цю справу особливу увагу, використовуючи зокрема ті можливості, які мають зокрема перед Українським Інформативно - Видавничим Інститутом (УІВІ), який вже зробив у тому напрямку важливі кроки (маю на увазі недавні конференції арґентинських професорів міжнародного права, як Ельґера та інші, про конституцію гетьмана Орлика, а також зацікавлення деяких талановитих публіцистів, як Мартінес-Кодо, депутат Пісарро та інші, українською визвольною справою).

Тридцятилітній ювілей священства о. митр. протоєрея І. Савчука

22 травня в Катедральному Соборі св. Володимира відсвятковано тридцятилітній Ювілей Священства, настоятеля Катедри, митрофорного протоєрея о. Івана Савчука. В годині 11 рано Високопреосвященніший Митрополит Іоанн відслужив Св. Літургію в сослуженого Ювілята, митрофорного протоєрея о. О. Мицика з Честер, Па., прот. о. Теодора Фолостія з Ковтсвилу, і оо. Стахія Шадинського, Юрія Гнатка, Богдана Желехівського, Михайла Запаранюка і двох протодияконів: М. Ольхового і П. Пушкаренка. Під час Св. Літургії Високопреосвященний Митр. Іоанн підвищив Ювілята до сану протопрезвитера, сказав при цім відповідне слово. Гарно і мелодійно співав цілу Літургію Катедральний Хор під проводом о. Юрія Татарова. Після Св. Літургії о. Ювілят разом з дружиною гостили достойних гостей в парафіяльному домі.

В годині 3-ій по полудні Митрополит Іоанн відслужив Молебень за здоров'я Ювілята і Його Родини в сослуженню 10-ох священиків і 2-ох протодияконів. Просторий Катедральний Храм був заповнений по береги гістьми, які приїхали з сусідніх парафій.

Після Богослужби священство і гості перейшли до авдиторії св. Володимира на Святочний Бенкет, влаштований парафією в честь Ювілята. На бенкеті було присутніх 400 осіб, які заповнили обі залі. По бенкеті товсмайстер і голова Ювілейного Комітету Роман Карбівник покликав до слова представників різних організацій, церковних і світських. Найперше промовляли представники наших Братських Організацій: Від Українського Народного Союзу промовляла пані Олена Штогрин; від Українського Робітничого Союзу — його голова Антін Батюк; від Народної Помочі — Олександер Яремко. Промовляли також і представники від місцевих громадських організацій: Від УККА і Української Щадниці — д-р Володимир Галан, від Відділу Українського Конгресового Комітету, — Роман Карбівник, від Товариства Українських Горожан, — Михайло Дармограй і Пилип Дубас, від ОДВУ, — Теодор Федусь, від Відділу Ветеранів, — Мартин Горобійовський, і директор Українських шкіл у Филаделфії — Юрій Мачук. Промовляли також і всі священики та їхні представники із сусідніх і місцевих парафій. Всі промовці підкреслювали заслуги о. Ювілята і складали крім побажань ще й дари від своїх організацій. Предсідник Церковного Комітету Катедри св. Володимира, Микола Ворончак зложив щиросердечні побажання о. Ювілятові та за Його тридцятилітню працю при парафії вручив княжий дар в сумі тисячі долярів. Складали також побажання і дари організації при Катедрі: Сестрицтва, Відділи Української Православної Ліги і Хор Кошиця. Було понад 150 писемних привітів і телеграм. Всі заслуги о. Ювілята здобуті тому, що о. протопресвитер І. Савчук пробув довгі роки на одній парафії, і це дало йому можливість виховати таку здисципліновану і сильну парафію, а за його невтомні труди, парафія зуміла достойно оцінити його працю.

Останнім на бенкеті промовляв Митрополит Іоанн. Він подрібно перечислив велику працю о. Ювілята на церковній так і на народній ниві, і особисто підчеркнув великі його заслуги, як примірного священика і патріота.

По закінчені офіційної частини була мистецька програма, в якій виступали: Микола Яцук, скрипкове сольо, — протодіякон П. Пушкаренко, — сольоспів, брати Волод. і Анатоль Кононенко — танці і Люся Тхорик — маленький привіт. Головним бесідником був митрофорний прот. о. О. Мицик, який в своїм слові підкреслив заслуги о. Ювілята. Він дав також признання парафії за співпрацю й пошану, й це як раз допомогло о. Ювілятові пробути такі довгі роки на одній парафії, і тепер ми можемо бачити плоди його праці.

По закінченню програми о. Ювілят сердечно дякував всім представникам організацій та всі присутнім, а також і своїй дружині за її співпрацю у цій довгій життьовій дорозі. На закінчення хор Кошиця під управою о. Юрія Татарова проспівав мелодійно кілька народних пісень, а потім закінчив свято співом національного гимну.

Н. К.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Українські Громади вшановують пам'ять Борців за Волю України

На заклик Головної Управи СВУ українські громади відгукнулися організовано відзначити 30-ліття процесу СВУ, героїчні підпільні дії членів СВУ й СУМ-у в Україні і які в нерівній боротьбі з окупантом полягли за волю України.

15-го травня після Служби Божої в церкві св. Володимира на 14 вулиці в Ню Йорку відбулась Урочиста Панахида за спокій душ полеглих членів Спілки Визволення України й Спілки Української Молоді. Настоятель церкви о. Гаюк у своїй проповіді до численних парафіян говорив про визвольну боротьбу в 20 роках на Україні, яку провадили сини й доньки Спілки Визволення України й Спілки Української Молоді на чолі з академіком Сергієм О. Єфремовим та студентом Миколою Павлушковим. Він пригадав, як московські окупанти на Україні фізично винищували національні передові сили України, членів СВУ й СУМ-у та яке історичне значення мають у визвольній боротьбі за волю України підпільні організації СВУ й СУМ-у. В щирих молитвах до Всевишнього він закликав присутніх спільно помолитись за спокій душ борців за визволення України.

Члени СВУ тримали на струнко український й американський прапори, а з свічками в руках парафіяни молились під час Урочистої Панахиди, яку відправляв о. Гаюк, згадуючи імена провідних діячів СВУ й СУМ-у, які були закатовані та мученицькою смертю вони віддали своє життя на засланнях півночі.

Особливе враження справляв на присутніх під час Панахиди Церковний хор під мистецьким керівництвом проф. О. Дідуха.

Після Урочистої Панахиди всі присутні зайшли до прибраної залі при церкві для спільного урочистого обіду для вшанування дня української матері. Численні промовці в привітальних словах підкреслювали значення української матері, в якій втілені духові й національні первні символу Матері-України. Згадували про ролю жінки в підпільних діях СВУ й СУМ-у як і в цілій історії визвольної боротьби українського народу.

В неділю 8 травня в Святоіцькій Церкві — при Брум Стр. в Ню Йорку заходами Осередку СВУ при численній співучасті парафіян цього храму Владика Паладій в супроводі священиків відправив урочисту Панахиду за спокій душ полеглих за Україну членів СВУ й СУМ-у, при участі церковного хору під мистецьким керівництвом проф. Трухлого. Всі присутні в храмі вислухали змістову промову Епископа Паладія про діяльність СВУ й СУМ-у на Україні, про ті незчислені жертви, які були в 20 роках на Україні за волю України. Він пригадав, що він особисто знав провідника СВУ академіка Сергія Єфремова, та великі заслуги академіка С. Єфремова перед всією українською нацією в боротьбі за визволення України. Палкі слова Епископа Паладія про ролю СВУ, про життя визначних провідників і їх смерть за волю України справили велике враження на всіх присутніх парафіян, зокрема на присутню молодь.

В Шикаго 23-го березня заходами членів осередка СВУ в церкві св. Софії так само відбулась урочиста панахида за полеглих членів СВУ й СУМ-у в боротьбі проти московських окупантів. На цій панахиді були присутні священики з Владикою Генадієм, які своєю присутністю з усіма парафіянами вшанували пам'ять членів СВУ й СУМ-у. Настоятель церкви з церковного амвону виголосив палку промову про підпільні дії СВУ в Україні, про те, як передові українські патріоти, академіки, професори, вчителі, студенти, які були об'єднані в СВУ та разом з УАПЦ творили грізну силу в боротьбі проти московських зайдів на Україні.

14-го травня керівник Політичного Відділу ГУ СВУ і голова Крайової Управи СВУ ред. О. Коваль літаком прибув до Шикаго і того самого дня у вечорі о 7-й годині в будинку Українського Народнього Союзу виголосив політичну доповідь перед українською громадкістю.

Після доповіді відбулася дискусія і майже всі вітали доповідача за змістову доповідь.

М. Т.

Загальні Збори Українського Лікарського Товариства в Огайо

7-мі Річні Загальні Збори Відділу Українського Лікарського Товариства Америки (УЛТА) в Огайо відбулися в неділю, дня 15 травня 1960 р. в Норт Роялтон, Огайо.

В зборах взяло участь 23-ьох членів Товариства та 9 дружин лікарів. Низка членів, які із-за професійних обов'язків не могли взяти особистої участи, переслала учасникам Зборів свої вітання та заяви солідарности. Наспіли теж численні письмові привіти.

Наукову доповідь в рямцях Загальних Зборів виголосив д-р Ростислав Василишин з Толідо, Огайо, звітуючи про 17-ий описаний ним у світовій літературі випадок „Артеріо - венозної фістули нирки з гіпертонією". Доповідь викликала живу дискусію на високому рівні.

Загальні Збори прийняли 14-ьох нових членів в ряди Т-ва. З поміж 64-ьох українських лікарів в Огайо, Товариство об'єднувало 15 травня ц. р. — 55 дійсних членів. В Клівленді перебуває тепер 38-ох українських лікарів, 26-ох в інших містах стету Огайо. Прийнято Правильник Товариства, що його опрацював д-р Орест Рижій.

Із звітів уступаючої Управи, яку очолював д-р Володимир Шкільник, можна було довідатись, що в звітовій каденції 1959-60 Відділ УЛТА в Огайо виявив активну внутрішню діяльність, втримав високу фінансову жертвенність членів Т-ва на українські культурні і національні потреби, та що багато українських лікарів в Огайо брало участь в нашому загально-громадському житті.

В привіті Головної Управи Українського Лікарського Товариства Америки з Ню Йорку, Н. Й., кажеться „Ми стверджуємо з правдивим вдоволенням велику і дуже позитивну активність, яку Ваш Відділ проявив в останньому році. Сміло можемо сказати, що в багатьох справах можемо ставити Ваш Відділ за взір деяким іншим Відділам нашого Товариства. Зокрема підкреслюємо велику заслугу д-р Зенона Винницького, який колосальним вкладом своєї праці причинився до розвою Вашого Відділу, за що висказуємо йому наше признання і подяку".

На внесок Контрольної Комісії, що її очолював д-р Микола Дейчаківський, Збори уділили абсолюторію уступаючій Управі із спеціяльним признанням за взірцеве ведення діловодства.

Сходини Ділового Комітету Пань, що відбулись паралельно до Річних Зборів, вибрали провід цього Комітету, що його очолила п. Володимира Мацюрак. Комітет прийняв власну програму праці, яка має на меті удосконалення і збільшення засягу праці Товариства.

До нової Управи Відділу УЛТА в Огайо ввійшли д-ри: Мирослав Орловський — голова, Орест М. Рижій — заст. голови, Зенон Р. Винницький — секретар і пресовий референт, Мирослава Сагайдак — фінанс.референт, Володимир Шкільник — член Управи.

Контрольну Комісію обрано в складі: Борис Андрієвський — голова, Витовт Левицький — 1-ий член, Дмитро Фаріон — 2-ий член.

За президію 7-их Річних Загальних Зборів Відділу УЛТА в Огайо: проф.д-р Борис Андрієвський — голова, д-р Мирослав Орловський (1-ий секретар) д-р Мирослава Сагайдак (2-ий секретар)

Губернатор Рокефеллер в Північній Дакоті

На доповняючі вибори сенатора ЗДА в Пів. Дакоті, які після смерти сен. В. Лангера мали відбутися 28 червня ц. р., гляділа ціла Америка як на покажчик, котра партія переможе в осінніх виборах — республіканська чи демократична.

Тому кілька тижнів перед виборами йшла завзята кампанія не тільки між кандидатами на сенатора, але в цю кампанію включено найвищих провідників обох партій.

Республіканським кандидатом на сенатора був теперішній губернатор Півн. Дакоти Джан Е. Дейвіс, а демократи поставили на кандидата конгресмена Квентіна Бирдіка, який мав підтримку Фармерської Юнії. Одначе шанси обох кандидатів були однакові. Тому обі партії запрошували найвищих провідників промовляти за тим чи за тим кандидатом. В тій цілі з демократичної сторони відвідали наш стейт сенатори Джан Кеннеді і Линдон Б. Джансон. З республіканської сторони відвідали Північну Дакоту сен. Мортон, сен. Голдвотер, конгресмен Галлек і інші. Відвідав також Північну Дакоту потенціяльний кандидат на президента ЗДА, губ. Ню Йорку, виступаючи тут в характері промовця в користь респуб. кандидата губернатора Дейвіса. Та хоч приїхав він тільки в товаристві своєї дружини пані Марії Рокефеллер, але їхали вслід за ним великим автобусом кількадесять представників найбільших амер. часописів і журналів.

В північній Дакоті зупинився він в чотирьох містах: Фарґо, Джеймставн, Стілі та Бісмарк-Мандан. Тут він вперше відкрив частину своїх карт, а іменно, що він плянує взяти активну участь в респуб. конвенції в Шикаго і буде очолювати делеґацію зі стейту Ню Йорк.

Губернатор і пані Рокефеллер симпатичні і безпосередні люди, тому всюди населення вітало їх сердечно.

Для нашого загалу певно буде цікавим, що після промови Рокефеллера в Стілі сенатор Гаррі В. Джордж і губернатор стейту Півн. Дакоти Джан Е. Дейвіс представили губернаторові Рокефеллерові д-р Антона Жуковського, як голову стейтової філії УККА і як представника українців Північної Дакоти. При тім треба згадати, що вони обидва є особистими приятелями д-ра Жуковського. В часі зустрічі вив'язалася сердечна розмова спеціяльно про українські справи, при чому Рокефеллер ствердив, що в його стейті є багато українців, про яких він є найкращої думки, та сам він виступав з промовою на святі Українського дня.

В тім часі як чоловіки обговорювали політичні справи, пані Марта Джордж дружина сенатора, пані Маргарета Смит, — дружина голови респуб. партії та пані Поліс Дейвіс — дружина губернатора представили пані Рокефеллер пані докторову Святославу Жуковську, як таку, яка має знаний в цілім стейті уряджений в українськім стилі дім, де вона має безчисленну скількість гарних українських вишивок, а вони є тимбільше цікаві, що сама їх проєктує і сама вишиває. Рівнож в домі панства Жуковських є повно інших виборів українського мистецтва, як писанки, інкрустовані речі, кераміка й інше. Дім п-ва Жуковських — це український музей, який пані Жуковська гарно пристосувала до життя, є в її хаті, що оглянути, тому не дивно, що американці часто приходять подивляти її працю. На різних показах вона збирає перші нагороди. Під час сердечної гутірки пані Жуковська пояснювала українське мистецтво, яке дуже припало до вподоби пані Рокефеллер і іншим паням, при тім пані Рокефеллер сказала, що вона була зі своїм чоловіком на українськім святі і одна пані подарувала для неї українську вишивку, яку вона дуже любить. Пані Жуковська на згадку цієї приємної зустрічі подарувала пані Рокефеллер гарну власноручно вишиту серветку, чим зробила їй велику приємність.

Д-р Жуковський, на закінчення розмови з губераторами, вручив губернаторові Рокефеллерові і губ. Дейвісові книжку проф. Смаль-Стоцького „Ди Кептів Нейшенс". Годиться згадати, що кілька днів передтим відвідав д-р. Жуковського в його бюрі також демократичний кандидат на сенатора тепер. конґресмен Квентін Бирдік, відвідують його й інші кандидати на конґресменів та на різні пости стейтового уряду, щоб він вплинув серед наших людей в їх користь.

Треба справді поґратулювати і подивляти, що панство Жуковські зуміли виробити собі гарні особисті зв'язки в найвищих кругах американського суспільства і є при тім знаменитими амбасадорами української справи серед них, а д-р Жуковський вміло використовує ці знайомства для українських політичних цілей. — Примір гідний наслідування.

А. Нестюк.

Річна виставка Школи проф. Антоновича у Вінніпеґу

В днях від 4-го до 6го червня відбулася шоста воставка праць учнів школи рисування й малювання проф. Катерини Антонович у Вінніпеґу. Виставка відбулася в залі УНДому, де школа має своє постійне приміщення завдяки прихильній поставі Управи УНДому. В виставі взяли участь 10 учнів: Ю. Берслей, Б. Берслей, К. Мирович, І. Пона, Ж. Рудницький, Ж. Максимович, О. Флюнт, А. Шкільник, Г. Арсенич і К. Довгань. Виставку відкрила вступним словом Голова Патронату Школи пані Ольга Войценко, підкреслюючи значення мистецького виховання молоді й вагу школи п-ні Антонович, що за 8 р., дотеперішньої праці виказала великі досягнення: доказом цього є факти, говорила п. Войценко одержання золотої медалі однією з бувших учениць цієї школи, а тепер абсольвентки Манітобського університету панни Дарії Зельської, чи успіхи іншої учениці панни Христини Навроцької. Покликаний до слова проф. Яр Рудницький виголосив доповідь про „мистецтво дезінтеґрованих елементів", тобто про теперішнє т. зв. абстрактне мистецтво на тлі історично-культурних епох мистецьких напрямків. Опісля член Патронату пані Качор роздала нагороди учням школи уфундовані Патронатом. На закінчення вечора вгощено приявних часм.

Другого дня в неділю доповідь виголосив інж. В. Денека. Він торкнувся недавнього з'їзду Королівського Архітектурного Інституту Канади, що відбувся в Вінніпеґу в присутності прем'єра Дж. Діфенбейкера й на якому видну ролю відіграли українці, як наприклад Петро Довбуш із Монтреалу, що був головою комісії плянування міст. На цьому з'їзді вручено золоту медалю вінніпеґському мистцеві-скульпторові Молові-Молодожанінові за його працю в ділянці прикрашення міст.

Виставка, яку оглянули понад сто відвідувачів, пройшла з повним успіхом і залишила приємне враження на всіх, хто її оглянув.

Б. Г. С-р

● Президент Тунісії Габіб Бурґіба заявив під час свого перебування в Італії, що Тунісія, а так само Марокко, готові приступити до Французької Спільноти, якщо Альжир дістав би самостійність і Франція позбулася б решток колоніялізму в своїх посілостях.

З діяльности Українського Національного Музею в Шикаґо

„Борітеся-поборете!" Це гасло пророка України стало тепер, здається, провідним кличем УНМузею в Шикаґо, який після злиття з музеєм з Онтаріо, Каліф., пережив свої фінансові і організаційні труднощі, що є таким звичайним явищем в житті кожної української організації, коли вона зробить крок вперед.

Управа Музею від якогось часу проводить нову форму чинности, що оживляє діяльність цієї національно-культурної установи та активніше зв'язує її з своїми приятелями й друзями. Маємо на увазі науково-академічні сходини.

3-го червня відбулися такі сходини з доповіддю проф. В. Доманицького, запрошеного управою УНМ спільно з місцевим осередком НТШ, на тему „Музейництво як засіб національного виховання". Заля була переповнена. Відкриваючи сходини, заступник президента УНМузею проф. Ю. Каменецький привітав прелеґента як гостя, що прибув з Міннеаполісу, проф. Вертипороха, голову НТШ в Канаді та д-ра Л. Макарушку з Бонну, директора банку для переселення в Німеччині.

Прелеґент поділив тему на три розділи: 1. Національна свідомість і її плекання через музеї, 2. Структура музею і 3. Етнополітика музею. Доповідь проф. Доманицького дала слухачам не лише наукове позитивне значення музейництва, але й накреслила плян, програму й спосіб-методологію чинности музею. Він подав і ідейний і практичний образ, яким має бути національний музей, щоб міг виконати свою місію перед обличчям історії і майбутнім української нації.

Багатство поданого матеріялу та його висока академічна, а разом з тим прикладна цінність, надається до того, щоб ту доповідь УНМузей видав в своїх публікаціях для ширшої популяризації.

Не можна обминути без уваги ту атмосферу, яку було створено господарями для щирішого сприймання викладу нашого гостя Ці сходини були разом з тим прийняттям всіх, хто прийшов, яке організували своїми жертвенними силами пані Л. [illegible]уня-Проготовко та Ів. Ліщинська. Прекрасна оздоба столів, чай, кава, смачні перекуски, квіти й чудові торти — все привело до інтимного родинного зближення всіх присутніх, серед яких були представники і старої еміґрації і щойно прибувших з Південної Америки та з Европи.

Надзвичайно оживило публіку інтерв'ю, яке перевів проф. Ю. Каменецький з д-ом Л. Макарушкою з Европи. Запити про обставини життя українських залишенців в Німеччині, про сучасну німецьку політику та про міжнародну ситуацію сипалися з уст присутніх і наш гість всіх задовольняв.

Ант. Купчинський

Загальні Збори „Визволення Европи" в Арґентині

Буенос Айрес. (сдо) — 5-го червня в осідку хорватів в Буенос Айресі відбулися загальні збори „Визволення Европи", організації, що об'єднує представників народів, які знаходяться під московським комуністичним ярмом. На збори прибули також спеціяльно два представники антикомуністичної централі Республіки Ґватемалі — посли парляменту пп. Ліонель Отеро і Бернардо Ґарція де Пос.

Відкрив збори інж. Іван Аскансаїс, заступник голови, що очолив Організацію після смерти голови — ген. Теодора Давкантаса. Привітавши в коротких словах присутніх, він запропонував обрати президію зборів, до якої і було обрано — на голову д-ра М. Лефтера, а на секретаря — Б. Коваля.

Після відчитання привітів, що надійшли з різних країн, п. Ліонель Отеро виголосив привіт від ген. Міґеля Ізіґораса Фуентеса, президента Ґватемалії, як також від парляменту Ґватемалі. Посол Бернардо Ґарція де Пос, в в свою чергу, склав привіт від Антикомуністичної Федерації Центральної Америки. Після цього п. М. Рубінець відчитав обширний звіт з діяльности Організації. Звіт одноголосно прийнято до відома. Відтак вибрано нову Управу: на голову — інж. Гуго Варі (естонець); на 1-го заступника — інж. Ів. Асансаїча (хорват); на 2-го заступника — кап. Ів. Немеча (мадяр); на третього — проф. Стан. Мечяра (словак); на ген. секретаря — п. Михайла Рубінця (українець); на екзекутивного секретаря — П. Кріляновича (хорват); протокольного секретаря — Ат. Бальцюнаса (литовець); на секретаря фінансів — Муст. Юссупова (кавказець); секретаря зовнішніх справ — д-ра Раду Константінеску (румун); на секретаря внутрішних справ Йосипа Стефаніча (словінець); преси — інж. Місра Колятті (грузин); заступник секретаря — п. Б. Коваль (українець).

Обох ґватемальських послів проголошено почесними членами Організації, а також постановлено одноголосно звернутися до президента Ґватемалі, ген. Фуентеса з проханням прийняти пост почесного голови міжнаціональної організації „Визволення Европи", до якої він поставився з увагою ще під час побуту п. М. Рубінця в тій Республіці в жовтні 1958 року з нагоди IV Континентального Антикомуністичного Конґресу. Після зборів відбулося прийняття.

ВІСТІ З АРҐЕНТИНИ

Закуплено терен під нову церкву

(сдо) — Українці греко-католики, чи точніше — католики, бо тутешній церковний провід відкинув оте — „греко", — мають в Буенос Айресі гарну, але досить малу церкву — каплицю при монастирі оо. Василіян, що служить за парафіяльну церкву. Проте, на великі свята вона виявляється рішуче невистачальна для своїх парафіян, яких тут оо. Василіяни нараховують на 15,000 українських родин. Тому оо. Василіяни, а властиво о. Йосиф Галабарда, як делеґат для українців - католиків в Арґентині, почав акцію призбирування фондів на побудову великої репрезентативної церкви в українському стилі, проєкт якої вже оголошено в тутешніх українських часописах. Вже придбано й площу під церкву у вигідному місці при Евню Акоста, на дві дільниці від головної артерії Буенос Айресу вул. Рівадаї.

Економічна розбудова

Українська кредитова кооператива „Відродження" в Буенос Айресі відбула загальні річні збори. Із звіту Управи виявилося, що оборотові фонди кооперативи досягли суми 7,023,006.83, себто, в порівнянні з минулим роком зросли на 43%. Загальний оборот кооперативи досяг суми 70,963,683.37. А за шість років свого існування кооператива мала оборот в 168,835,579 пезів. На 1-го січня 1960 року кооператива мала 1,163 членів, що вплатили уділів на 1,395,960 пезів. На біжучих рахунках оборот досяг 20 мільйонів. Звітний рік замкнуто сальдом в 1,080,223.40 пезів.

Ощадностей вплинуло на суму 3,309,519.38. Тим часом, як банки платять своїм ощадникам 5% кооператива платила вік 6 до 9%, а цього року платитиме від 7 до 9½%. В 1959 р. виплачено ощадникам відсотків на суму 191,897.48. Видано позичок 2,890 на суму 26,162,703 пези.

„Цифри, — сказав директор кооперативи Б. Яхно, — незаперечні факти, які стверджують величезну допомогу, яку кооператива дає нашим людям. Кооператива зросла, завдячуючи зусиллям спільноти, що переконалася, що з допомогою Кредитової Кооперативи легше вибороти економічну й національну незалежність".

Кооператива придбала в квітні ц. р. власне приміщення з 5 кімнат за 1,100,000 пезів в самому центрі Буенос Айресу в його банковій дільниці на розі двох комерційних вулиць Ріконкіста і Тукуман.

Друга українська акційна спілка в Арґентині

Успіхи першої української акційної спілки ФАМ, що з початкового капіталу в 200,000 пезів дійшла за кілька років до 25 мільйонів номінаційного капіталу, продукуючи місячно всяких пуделок на 3 мільйони і прибудувавши собі цього року нове приміщення до фабрики в 750 кв. метрів (досі фабрика займала площі в 1,250 кв. мет.), що дасть можливість побільшити продукцію до 5 мільйонів місячно, окрилили ініціятивою підприємчивих людей, які створили в Буенос Айресі другу акційну спілку „ЛІТАЛЬ" з кількамільйоновим початковим капіталом і з великими індустрійними та комерційними завданнями. Нова Спілка придбала великий терен, якраз напроти терену, що його займає фабрика ФАМ-у, і має з нею тісно співпрацювати.

Спілка з обмеженою порукою — „Ліра"

У квітні ц. р. виникла в Буенос Айресі „Ліра", спілка з обмеженою порукою з капіталом в 150,000 пезів. Головне її засідання зорганіззувати постійні радіопередачі на службі українській визвольній ідеї з допомогою чужого комерційного капіталу. Для цього законтрактовано на рік, із правом продовження контракту на 5 років, півгодини в радіовисильні „Антарктида" і поруч із оголошеннями комерційних форм, вже розпочато українські програми. Українська національна спільнота вже довший час, завдяки жертвенності кількох членів Союзу Українських Купців і Промисловців, розпоряджає годиною в радіовисильні „Колонія", але ця радіовисильня, що знаходиться в маленькому місті Уруґваю, не надто сильна і передає телефонні передачі з Буенос Айресу не надто чисто. А головне, нема ніякої певности, що жертвенність кількох членів Українських Купців і Промисловців продовжуватиметься безконечно. Тому й виникла думка про зорганізування такої радіопередачі, що сама себе оплачувала б і могла служити базою для дальшої розбудови українських радіопередач. Українську передачу названо „Шляхами Европи", бо, хоч головною темою тих передач має бути Україна, але, щоб зацікавлювати чужинців, говоритиметься в тих передачах і про інші країни Европи, у зв'язку з українськими мистецькими вартостями.

Короткі Вістки

● **Прихильники расового відокремлення в південних стейтах просять арканзаського губернатора Орвела Фобуса, щоб** очолював групу делеґатів із південних стейтів на демократичній конвенції, та щоб не допустив до найменування на кандидатів на президента сенаторів Кеннеді і Джансона.

● **В Канаді** під час трьох днів при кінці тижня згинуло від нещасливих випадків 122 особи: 62 особи в автових катастрофах, 49 осіб втопилося, а 11осіб в інших нещасливих випадках. В 1958-му році число нещасливих випадків виносило 111.

● **50-річна колишня конґресменка з Міннесоти Коя Кнутсон заявила, що вона ц. р.** старатиметься дістатися до Конґресу. Вона в 1958 році програла була вибори, коли її чоловік публічно закликав її не кандидувати, бо він не хоче сам жити в Міннесоті, коли його жінка пересиджує в Конґресі у Вашинґтоні.

Зі Спорту

НАРОДНА ФУТБОЛЬНА ЛІҐА

Червона Зоря (Югославія) — Рапід (Австрія) 5:2 (4:0)

Ню Йорк. — 2 липня. Кондиційно кращі репрезентанти Югославії вели вже в половині 4:0, не зважаючи на гру зі змінними наступами обидвох клюбів. Різниця в числі воріт була радше вислідом непевної гри славного воротаря Рапіду Земана в обличчі притомних і цільних стрілів югославів. Натомість запасовий воротар Червоної Зорі Юцікевич виловлював гарно гострі, але менш цільні стріли австрійців. Причиною прогри Рапіду можна б теж вважати тактичну помилку їх менаджера у виставленні в першій півгрі Ганаппі на лучника, і цей є душею команди на позиції середнього помічника. В другій півгрі Ганаппі грав вже на своїй позиції.

Ворота для Червоної Зорі стрілили: Сіякович, Веселінович 3 та Маравич з карного. Стрільцем обидвох воріт для Рапіду був Скоцік.

Героєм змагань був 29-літній серб Веселінович, стрілець трьох воріт, але на вирізнення заслужили собі теж Юкіцевич, помічник Мітіч і Спаїч, та криловий Рудінскі. В австрійців вибивався Глехнер на обороні та Флсґель і Бартелян у нападі, крім згаданих вже Ганаппі та Скоціка.

В складі Червоної Зорі бракує ще чотирьох репрезентантів Югославії, які прийдуть з міжнародних змагань у Парижі щойно після зустрічі їх клюбу з італійцями — Сампдорією. За словами менаджера югославів дуже важливим для них змаганнями будуть саме ці зі Сампдорією на наступну суботу, коли Червона Зоря не матиме ще повного складу. Підписаного репортера українського щоденника, привітали юґослави між собою тепло.

Казали, що багато українців живе у північній частині Югославії, а член проводу клюбу, б. старшина югославської армії, перебував на Україні як німецький полонений під час останньої війни. Твердження югославських змагунів та членів проводу про дбайливе піклування їх влади над молоддю і спортом можна б радше брати на рахунок обов'язкових їх залвльояльности режимові.

Глядачів на змаганнях було 12,104.

Банґу (Бразилія) — Симпдорія (Італія) 4:0 (1:0)

Ню Йорк. — 4-го липня — 18,144 глядачів, серед них багато італійців, були свідками тріюмфу високої кляси футболу бразилійців над добрими італійцями. Команда Банґу грала на вершинах футболу, так в цілості, як і кожний її змагун поодиноко. Між ними проте вибивався лівий лучник Адемір, який як стратеґ і провідник нападу, вертався по м'ячі до заду і концентрував технікою опанування м'яча і веденням наступів на ворота противника.

Бразилійці показалися досі найкращою командою М. Ф. Ліґи і найсильнішим претендентом на її чемпіона. Їх зразкова співпраця поміж змагунами, пляновані вибіги на позиції та точні подачі були завжди викінчувані грізними стрілами по воротах.

Італійці, які тільки спочатку другої півгри мали перевагу без циферного успіху, були через цілі змагання слабшими, а уставка їх дефензиви без належного криття крил могла тільки влегшувати завдання швидких бразилійців. Ворота для бразилійців стрілили: Зе-Марія 2 та Карльос 2. В команді італійців грав б. репрезентант Австрії Одвірк на одному лучнику та швед Скоґлюнд на другому.

Відбуті змагання другої дивізії М. Ф. Ліґи дають підставу рахувати на перше і друге місце цієї групи бразилійців та югославів, між якими правдоподібно вирішиться першенство.

(в. с.)

Календарець змагань М. Ф. Ліґи:

Субота, 9 липня, год. 8.30, Банґу (Бразилія) — Сампдорія (Італія).
Неділя, 10 липня, год. 2.00, Спортінґ Клюб (Портуґалія) — Норкопінґ (Швеція), год. 4.00, Банґу (Бразилія) — Рапід (Австрія).
Середа, 13 липня, год. 8.30, Норкоппінґ (Швеція) — Рапід (Австрія)
Всі змагання на Польо Ґравндс, Ню Йорк.

На Пластовій оселі в Іст Четгем

(Закінчення зі стор. 1-шої)

ни" вдруге ст. пл. Володимир Базарко, сеніорський Курінь „Чоти Крилатих" пл. сен. Михайло Юзенів, а старшо-пластунський Курінь того з'єднання ст. пл. Володимир Свинтух. В неділю, 3 липня ц. р. в обох каплицях оселі, відправили таборові духовні опікуни, а саме католицький о. Юрій Менцінський та православний о. Тимофій Міненко, польові Служби Божі, після яких вони відправили панахиди за душі трагічно померлих у водах зібраної від дощів ріки Вискансин шістьох пластових юнаків. Співав пластовий хор під орудою пл. сен. Володимира Ковалика. Оба священики виголосили проповіді, в яких висловили глибокий жаль за болючими жертвами випадку й щире співчуття батькам передчасного померлих юнаків від себе самих та від загалу української пластової молоді та її проводу. Отець Менцінський, вказуючи на потребу найбільшої осторожности у вакаційних оселях молоді, закликав водночас не попадати в скрайність і з приводу все й всюди можливих нещасливих випадків не відмовляти молоді найбільшого скарбу, яким є побут серед природи в товаристві однолітків, дбайливо підібраних з-поміж найкращих одиниць, під кермою каліфікованих виховників.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

НЮАРК, Н. Дж. — Місячні Збори Тов. Зап. Січ, Від. 371 відбудуться в п'ятницю, 8 липня 1960 р. в год. 8 веч. в Січовій Залі. Прохається членів приносити вкладки на збори Відділу. — Уряд: І. Оверко предс., П. Заболоцький, кас., Ю. Баранюк, секр.

ШИКАҐО-ПІВДЕНЬ, Ілл. — Повідомляється, що місячні збори членів Братства св. Апп. Петра і Павла, Відділ 220 УНСоюзу відбудуться в суботу дня 9 липня 1960 року о год 7:30 вечором в церковній залі при 4950 Савт Полайна вулиці. На порядку нарад: 1) підготова до пікніку, який має відбутися в неділю дня 10 липня 1960 р.; 2) справа Фонду Наглої Потреби; 3) вплачування членських вкладок; 4) приєднування нових членів. Проситься обов'язково і точно прибути на ці збори. — Управа.

НЮ ЙОРК, Н.Й. — Повідомляється членів 204-го Відділу УНСоюзу, що місячні збори відбудуться в суботу 9-го липня о год. 7-ій вечором в залі Народного Дому, 140 Друга Евню в Ню Йорку, число залі 25. Проситься членів прийти і відібрати свої дивідендові чеки. Прохається тих членів, що змінюють місце побуту, щоб негайно повідомили секретаря: W. Hasij, OR 3-4405.

ГЕМТРЕМК, Міш. — Місячні збори 94-го Відділу УНСоюзу ім. М. Шашкевича в Гемтремк відбудуться в суботу, 9 липня 1960 р. о год. 7-ій веч. в залі УДКлюбу при вул. 2376 Ґрейлінґ. — Іван Совірка, рек. секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н.Дж. — Б-то св. І. Хрестителя, Відд. 270 повідомляє, що місячні збори відбудуться в суботу дня 9 липня 1960 р. в УНДомі при 90-96 Фліт вулиця в годині 7-ій веч. Просимо всіх членів прибути на час, а членів, які залягають з вкладками, вирівняти свої залеглости. Пригадую, що іде підготовка до Ювілею 50-річчя нашого Братства. Комітет вже почав свою працю і рівнож закликає членів, щоб помогли в тій праці. Прохається членів Юл. Комітету взяти участь у цих зборах. — За Управу: Т. Гіль, М. Варна, С. Островський, рек. секр.

ТАРЗАН, ч. 4482. Втікають.

З-під загорожі ворожих списів Тарзан заніс Бетті до скелястої стіни, яка, очевидно, кінчала яму...

А тоді вони кинулися у воду і розпачливо плили за водою підземної ріки!